

Ormótlan groteszk

KÖNYVKRITIKA - AZ ÉS KÖNYVE - LXI. évfolyam, 3. szám, 2017. január 20.

Az ÉS könyve januárban - Márton László: *Hamis tanú. Regény.* Kalligram Kiadó, Budapest, 2016, 352 oldal, 3490 Ft

Most akkor miért ír Márton László a tiszaeszlári vérvád-perről? Annyi remek - alapos, hiteles, érdekes - feldolgozása van ennek a témának; Eötvös Károlytól Krúdyn át Sándor Ivánig, és még sok kiváló szépirodalmi és tudós munkáig. Mártonnak nyilvánvalóan nem az a célja, hogy az eseménytörténethez járuljon hozzá; és még csak az sem valószínű, hogy a címszereplő *hamis tanú* (Scharf - itt: Spitz - Móric) lélekrajzához, motívumaihoz, céljához szeretett volna közelebb kerülni. Pedig érdekli ez az alak: elbeszélője érzékletesen írja le, milyen képzetek lehettek a fiú fejében, milyen vágyai, milyen vonzalmak voltak; hogyan szeretett volna hátat fordítani annak a zsidóságnak, amely számára csak a félelmet, a nyomorúságot és a szabálykövetést jelentette; micsoda fenséges élmény lehetett neki a poros kisváros a sáros falu után. De mégsem ez a regény centruma. Mártont minden bizonnyal más mozgatta.